

poduzeća, nisu tačno poznate. Pošto su mljekare prodale izvan Slovenije male količine proizvoda (oko 35 t sireva i 8 t maslaca), a izvoza nije bilo, jasno se ukazuje, da proizvodnja mlječnih proizvoda mljekara u Sloveniji, nikako ne pokriva potrošnju u ovoj Republici, a uprkos toga s plasmanom proizvoda neke su mljekare povremeno imale poteškoća. Uzroci tome bili su u lošoj kvaliteti i u razmjerno visokim cijenama.

Mljekare u Sloveniji u prosjeku su svaku litru otkupljenog mlijeka (110,186.200 l) prodale na tržištu po 1,50 Nd i to kao konzumno mlijeko zajedno sa svim mlječnim proizvodima. Prošlogodišnja vrijednost ukupne mljekarske proizvodnje (po prosječnim prodajnim cijenama) prema podacima mljekara u Sloveniji ocjenjuje se na 168.005,42 Nd.

Povećana tržišna vrijednost otkupljenog mlijeka u SR Sloveniji u uporedbi s prosječnom otkupnom cijenom mlijeka za proizvođače, s obradom i preradom u mlječne proizvode iznosila je u god. 1967. 0,49 Nd po litri. Od ove vrijednosti otpada na ukupne troškove proizvodnje po ocjeni cca 0,36 Nd/l.

Stepen akumulacije mljekara u prosjeku nije iznosio ni 10% od vrijednosti proizvodnje, što ukazuje, da se modernizacija mljekarske industrije pod ovakvim uvjetima neće u cjelini moći brže i značajnije sprovesti!

Vijesti

XVIII MEĐUNARODNI MLJEKARSKI KONGRES 1970.

XVIII Međunarodni mljekarski kongres održat će se 12—16. oktobra 1970. u Sidney-u, Australiji. Za ovaj kongres izašla je mala brošura »Prve obavijesti« na njemačkom i francuskom jeziku. Brošuru je dobila osoba koja je zadužena za kongres u dotičnoj državi.

Brošura sadržava podatke o tehničkoj provedbi kongresa, o stručnom programu tj. o predviđenim temama i o propisima koji se tiču autora referata. U propisima se među ostalim ukazuje na one teme, koje dolaze u obzir u ograničenom broju (označene zvijezdicom). Nadalje jednim primjerom je prikazano kako treba izgledati referat i iz kojih poglavlja sastavljen. Da bi autori mogli dostaviti pismene referate treba da prethodno jave zaduženoj osobi za kongres naslov referata i broj teme do 15. augusta 1969.

Brošuri je priložen i mali formular kojim se prijavljuje učešće na kongresu, što će olakšati posao organizacionom komitetu.

U aprilu 1969. zadužena osoba za kongres dobit će program s drugim podacima o kongresu: ekskurzije i program za gospođe i definitivne formulare za prijavu.

Kod toga treba spomenuti, da će troškovi puta, boravka na kongresu, kao i ev. kružnog putovanja po SAD biti znatno veliki (oko 8000 šv. fr.). Kod grupnih putovanja troškovi će vjerojatno biti nešto manji.

SMOTRA MONTAFONSKIH GOVEDA U ISTRI

U toku mjeseca rujna održane su smotre montafonskih goveda u Istri, i to 8. IX u Buzetu i 15. IX u Permanima općine Opatija - Matulji. Obje smotre su prikazale goveda solidnog uzrasta u tipu sivo-smeđih alpskih pasmina. Njihova proizvodnja mlijeka znatno premašuje naš zemaljski prosjek.

U referatima koje su prigodom ovih smotri održali u Buzetu inž. D. Cero-
vac, direktor poljoprivrednog gospodarstva Buzet i Nedeljko Grabar, direktor
Veterinarske stanice Matulji - Opatija, prikazano je što je do sada učinjeno
u cilju unapređivanja govedarstva ovih područja. Naglašeno je da su dosa-
danji naponi na tom zadatku urodili plodom. Postignuti su pozitivni rezultati,
kako u pogledu formiranja pasminskog sastava goveda, tako i u pogledu po-
većanja njihove proizvodnje, a naročito mlijeka.

Prijašnjih godina u Istri se nije obraćala naročita briga proizvodnji
mlijeka, jer za to nije bilo većeg interesa, ni s obzirom na vlastitu potrošnju,
a ni prodaju. Posljednjih godina stanje se je na tom području znatno promi-
jenilo. Obnovljenom mljekarom u Sv. Martinu kod Buzeta, te organiziranim
otkupom mlijeka, mnogi su se stočari orijentirali na uzgoj mlječnih goveda.
Znatno povećani priliv turista u ova područja uvjetovao je veću potražnju
mlijeka i mlječnih proizvoda, što je također pozitivno utjecalo na unapređenje
govedarstva ovih područja.

Prodajom mlijeka stočari su znatno unaprijedili svoja gospodarstva, te
općenito poboljšali vlastito ekonomsko stanje. Zapaženo je da su mnogi sto-
čari posljednjih godina izgradili nove domove, staje, silose za stočnu hranu,
pa i đubrišta. Znatno je porasao interes za sijanje krmnog bilja, a pomalo se
uvodi i sitna mehanizacija, te su mnoga radna goveda zamijenjena mlječnim
govedima.

Iskazani podaci o proizvodnji mlijeka najbolji su prilog sadanjim nasto-
janjima na tom području. Na smotru predvedena umatičena grla privatnih
uzgajaa, dala su u god. 1967. u prosjeku 3990 kg mlijeka s 3,84% mlječne
masti. Od tih je najbolja krava dala 5668 kg mlijeka sa 4,0% masti, a naj-
slabija muzara 3100 kg s 8,8% masti. Ovo su podaci za krave s područja
općine Buzet.

Prosjek mlječnosti svih umatičenih grla s područja iste općine u god. 1967.
iznosio je 3396 kg mlijeka s 3,68% mlječne masti.

Od izloženih 40 krava s područja općine Buzet nagrađeno je ukupno
7 krava nagrađama od I a do III novčano od 1.000 do 2.000 novih dinara.
Nagrađena grla imala su u god. 1967. u prosjeku 4246 kg mlijeka sa 4,0%
masti.

U god. 1967. s istog područja 733 prvotelke imale su u prosjeku 2673 kg
mlijeka s 3,8 masti.

U riječkoj regiji, čija su goveda bila izložena na smotri u Permanima,
proizvodnja mlijeka je neznatno niža, ali u tipu ove pasmine goveda ne
zaostaju za govedima izloženim na smotri u Buzetu.

ULOGA UMJETNOG OSJEMENJIVANJA GOVEDA NA UNAPREĐIVANJU GOVEDARSTVA NAVEDENIH PODRUČJA

Umjetno osjemenjivanje goveda u ova područja uvedeno je prije 12 go-
dina u cilju suzbijanja neplodnosti, koja je do tada bila mnogo raširena.
Zbog različitih oboljenja spolnih i porođajnih organa bilo je do 40% krava
i junica neplodno. Pošto je od prvog dana u riječkom području korišteno
sjeme za osjemenjivanje od vrlo dobrih bikova montafonske pasmine s do-
brim podacima o mlječnosti rezultati nisu izostali. Danas na tom području
ima oko 98% goveda u tipu montafonaca, a i mlječnost krava je znatno una-
prijedena.

U području općine Buzet, kao i na preostalom području Istre prišlo se, prema želji stočara i osjemenjivanju sa sjemenom istarskog podolca. U posljednje vrijeme kod stočara čitave Istre postoji veća potražnja sjemena bikova montafonske pasmine. U toku god. 1967. umjetno je osjemenjeno od postojećih oko 16200 krava i junica 11300 plotkinja ili 67%, što znatno premašuje republički prosjek koji za god. 1967. iznosi oko 50%. Od osjemenjenih krava i junica 68% otpada na govedo montafonske pasmine i 32% na istarskog podolca.

Umjetno osjemenjivanje je garancija da se servis period kod krava neće produljivati, te će iskorišćavanje mliječnih grla biti sigurnije, a prema tome i planirana proizvodnja mlijeka.

Ove prednosti u rasplodivanju goveda u Istri i području općine Opatija vrlo su dobro korištene i kako su prikazane smotre pokazale pozitivni rezultati za kratki period od 12 godina, nisu izostali. Ove naše regije koje prije 15 godina u proizvodnji govedarstva nisu mnogo značile, probile su se u prve redove, s obzirom na prilike čitave naše Republike.

Dr Josip Kucel, Zagreb

Iz domaće i strane štampe

Proizvodnost rada u proizvodnji mlijeka na društvenim gazdinstvima SR BiH, Bajčetić dr Branko, Milošević dr Aleksandar, Poljoprivredni pregled 7—8/68.

Rezultati ispitivanja proizvodnosti rada u proizvodnji mlijeka na šest društvenih poljoprivrednih dobara SR BiH u periodu 1961-65. pokazuju da je proizvodnost rada porasla uporedo s porastom prinosa mlijeka. U petogodišnjem periodu prinos mlijeka je povećan u prosjeku za 50%, a ulaganje ljudskog rada po jedinici proizvoda je smanjeno za 40%, dok je ulaganje mehaničkog rada smanjeno za 50%.

Poljoprivredna dobra s prinosom mlijeka iznad 3000 litara po kravi imala su utrošak od 5,5 do 7,8 satova ljudskog rada za 100 litara mlijeka. Na dobrima s prinosom mlijeka ispod 2000 litara po grlu utrošak ljudskog rada iznosio je 13,6 sati za 100 litara mlijeka (god. 1965).

Osim ostvarenog prinosa na nivo proizvodnosti rada znatno je uticao stepen mehanizacije i funkcionalnost objekata za smještaj stoke, kao i organizaciono-tehnički nivo dobra kao cjeline.

Veza između proizvodnje mlijeka i plodnosti goveda (No 39/68) U klinici za pomoć kod porođaja i ginekologiju goveda na Veterinarskoj visokoj školi Hannover istraživala se veza između proizvodnje i plodnosti njemačkog crno-šarog i planinskog goveda (Fleck-und Gelbvieh). Među ostalim utvrđeno je, da je za visoku proizvodnju mlijeka kod redovite

i trajne plodnosti potrebno ispuniti osobito povoljne uvjete okoline. Prema istraživanjima ako je kod njemačkog crno-šarog goveda veća proizvodnja mlijeka od 5000 kg, a crno-sive pasmine veća od 4500 kg, treba računati s poremećenjem plodnosti. Kod povećane proizvodnje i s time vezanog poremećaja plodnosti ne može se očekivati veća proizvodnja mlijeka.

U buduće treba provesti daljnja intenzivna istraživanja da se objasni genetski i hormonalno uvjetovana međusobna veza između prinosa mlijeka i plodnosti. U prvom redu treba bez oklijevanja svakako na vrijeme u većoj mjeri provesti prehrambeno-fiziološka istraživanja, koja će objasniti zahtjeve goveda visoke proizvodnje i plodnosti. Kod toga moraju se uzeti u obzir više nego dosad razlike između pasmina kao i tok laktacione krivulje. Na osnovu ovih rezultata treba odrediti krmni obrok i dodatnu krmu.

Jedan automatizirani mljekarski pogon prikazan je na stručnom sajmu u Herning-u (Danska) (No 39/68). Danska Mejeriers Maskinfabrik u Koldingu je u zajednici s tt. Automata u Aarhus-u pronašla novi sistem koji omogućuje potpunu automatizaciju mljekarskog pogona. Ova epohalna novina je 30. augusta prikazana po stručnjacima kako praktički radi, na velikoj mljekarskoj izložbi u Herning-u (Danska). Ovaj sistem omogućuje automatizaciju pojedinih dijelova preradbe, koji se ponovno mogu uključiti